కనువిప్పు

- యం.జి. ప్రసూన

"సరోజా! ఏమిటలా పడుకున్నారు? ఈ సమయంలో మీరిలా పడుకోకూడదు. నెమ్మదిగాలేచి, మెల్లగా నడవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. లెండి" అంటూ స్నేహపూర్వకంగా చేయిఅందిస్తున్న పద్మినివేపు తిన్నగా చూడలేకపోయింది సరోజ. అప్పటివరకు వంట రితనంతో బాధపడి, బెడ్‌మీద అటుయిటు పొర్లిపొర్లి విసుగుపుట్టి కళ్ళుమూసుకుంది ఆమె. పద్మిని పలక రింపుతో కళ్ళువిప్పిందే కాని, ఆమెను సూటిగా చూడలేక పోతోంది—గతంలో ఆమెపట్ల తనప్రవర్తన గుర్తుకువచ్చి.

పదిరోజులనాడు జరిగిన స్కూటర్ ప్రమాదంలో సరోజకు, ఆమె భర్త రవీంద్రకు బాగా దెబ్బలుతగిలి, హాస్పిటల్‌లో అడ్మిట్ అయ్యారు. దూరప్రాంతాలలో వున్న తల్లిదండ్రులకు, అత్తమామలకు విషయం తెలిసితే బెంబెలువడతారని వాళ్ళకావిషయం తెలుపలేదు. రవీంద్ర స్నేహితుడు శేఖర్, అతనిభార్య పద్మిని యా పదిరోజులుగా, ఆ యిద్దరినీ ఆదరంగా, అభిమానంగా చూచుకుంటుంటే, సరోజ మనసు పశ్చాత్తాపంతో క్రుంగిపోతోంది. కారణం, గతంలో పద్మిని తన స్నేహానికి పనికి రాదని, ఆమెతో పరిచయాన్ని పెంచుకోవడమే కానిదని అని భావించి ఆమెను దూరంగా వుంచింది.

"ఏమ్మా సరోజా! ఎలావుందిప్పుడు? డాక్టరుగారు రేపు డిశ్చార్జ్ చేస్తామన్నారు. కాని, మీ యిద్దరికీ యింకా కొన్నిరోజులపాటు విశ్రాంతి కావాలి. ఈరోజే మీ వాళ్ళకు, రవి తల్లిదండ్రులకు లెటర్ వ్రాశాం. వాళ్ళెవరైనా వచ్చేవరకు మా యింట్లోనే వుందురుగాని. రవికి కూడా చెప్పాను. ఏమంటావ్?" అని ఆదరంగా అడుగుతున్న శేఖర్‌కు సమాధానం చెప్పలేక సిగ్గుతో తలవంచుకుంది.

తన స్నేహితురాలి ప్రేమను తిరస్కరించాడన్న కోపంతో, అతనిని ద్వేషించినా, అతడు అలాంటివేవీ మనసులోవుంచుకోక, సొంత తోబుట్టువులా తమని అలా ఆదరిస్తుంటే, అతని సహృదయానికి, ఔదార్యానికి మనసులోనే నివాళులర్పించింది సరోజ.

రవీంద్ర, సరోజ ప్రక్కప్రక్క బెడ్‌మీద పడుకుని, ఒకరినిచూచి మరొకరు బాధపడుతుంటే, చూచి భరించలేక, డాక్టరుగారిని సంప్రదించి, బెడ్స్ మార్పించాడు శేఖర్.

"మీరు ఆమెను అడగటం ఏమిటండీ... రేపు రవి,

నరేజ మన యింటికే వస్తున్నారు" అని భర్తమాటను బలపరచి చెప్తున్న పద్మినిని అలానే చూస్తుండిపోయింది నరేజ.

పెళ్ళయిన కొత్తజంటను యింటికి విందుకు అహ్వానించాలని తహతహలాడుతున్న భర్తను పట్టించుకోని తనకు ఇలాంటి పరిస్థితుల్లోకూడా, సాదరపూర్వకంగా యింటికి అహ్వానిస్తున్న ఆమెకూ పోలిక ఎక్కడ?

కబుర్లతో గంటలను క్షణాల్లా దొర్లించి, తెచ్చిన క్యారియర్ విప్పి, ప్లేటులో అన్నం, కూరలు వడ్డించి, చేతికి అందిస్తున్న పద్మినిలో తల్లిని చూడగలిగింది నరేజ. నైట్ డ్యూటీలోవున్న సిస్టర్‌తో తనను గూర్చి జాగ్రత్తలు చెప్పి వెళ్తున్న పద్మినిని చూస్తుంటే, రెండు నెలలనాటి సంఘటన గుర్తుకొచ్చింది ఆమెకు.

* * *

"నరూ! శేఖర్‌వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళివచ్చావా? పద్మినిని పలకరించి వచ్చావా?" అని అడిగాడు రవీంద్ర, భార్యచేతిలోని కాఫీకప్పు అందుకుంటూ.

"ఆఁ. వెళ్ళివచ్చాను. ఐనా, అంత అందం, పర్సనాలిటీ, ఎడ్యుకేషన్, ఆఫీసరు ఉద్యోగంవున్న మీ స్నేహితుడు ఆ పల్లెటూరి పిల్లను కట్టుకుని ఎలా వేగుతున్నాడో కాని, ఆమెను ఓ పదినిముషాలు కూడా భరించలేకపోయాను. కాలింగ్‌బెల్ మ్రోగించినా తలుపుతీస్తేనా, ఆ మహాతల్లి. కరంటు ఆఫ్ అవడంతో తలుపుమీద దబదబబాది 'నేనండీ! మీవారి స్నేహితుడి భార్యను, నరేజను' అని గొంతు చించుకొని చెప్తేతప్ప తలుపు తీయలేదు ఆ చాదస్తపు యిల్లాలు. తలుపుతీసిన ఆమెగారి అందాన్ని అలంకారాన్ని చూచి హడలిపోయానంటే నమ్మండి. పచ్చగా పసుపురాసిన ఆ ముఖాన అర్థరూపాయి నాణెమంత కుంకుమబొట్టు. అంబవో శక్తివో అన్నట్లు—కట్టిన చీరకు, తొడిగిన బ్లౌజుకు మ్యాచింగ్ లేకపోవడం అటుంచి, చీరకు జాకెట్‌కు మధ్య చీమదూరేంత సందుకూడాలేదు. అబ్బబ్బ. ఆవిడగారి వేషాన్ని చూడలేకపోయానండీ. పసిపిల్లలు కూడా, వింత మృగాన్ని చూచినట్లు చూడకమానరు. ఐనా, ప్రాణప్రదంగా ప్రేమించిన మాధవిని కాదని, ఆ పల్లెటూరి దద్దమ్మని కట్టుకుని నష్టపోయింది శేఖరేగా. అన్నివిధాల అతనికన్నా అధికుణ్ణి, ఉన్నతుణ్ణే పెళ్ళాడింది మాధవి. ఆ విషయం పోనీండి. ఇకమీదట మాత్రం నన్ను వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళమని, ఆవిడగారితో పరిచయం పెంచుకొమ్మనికాని చెప్పకండి" అని ఏకబిగిన తాను చెప్పదలచుకున్నది చెప్పి, వినవినలాడుతూ, రుసరుసలాడుతూ వంటగదివేపు వెళ్తున్న భార్యను అలానే చూస్తూవుండిపోయాడు రవీంద్ర.

నిజానికి పద్మిని సహజ సౌందర్యవతి. మేలిమి బంగారంలాంటి మేని ఛాయతో, తీరైన కనుముక్కుసాయగాలతో ముద్దబంతిలా ముగ్ధమోహనంగా వుంటుంది. పట్టణవాసపు ఫేషన్లు, పోకడలు జొరనివ్వని సనాతన గ్రామీణ కుటుంబం నుంచి వచ్చిన యువతి కావడంతో ఆమెకట్టు బొట్టుతీరు, నవనాగరికులైన నరేజలాంటి వారికి—నచ్చవు.

మనిషి ఆత్మసౌందర్యానికి కాక బాహ్యసౌందర్యానికి, అలంకారాలకు, వేషభాషలకు ప్రాధాన్యంయిస్తున్న భార్య అజ్ఞానానికి బాధపడడంతప్ప మరేమీ చేయలేకపోయాడు రవీంద్ర.

రవి, శేఖర్ బాల్యస్నేహితులు. తండ్రుల ఉద్యోగరీత్యా వేరయ్యారు. చాలాకాలం తర్వాత, ఉద్యోగరీత్యా ఒకే వూళ్ళో కలుసుకున్నారు. వివాహితుడైన రవి ఆదివారాలలో శేఖర్‌ను యింటికి విందుకు, విహారాలకు అహ్వానించేవాడు. నరేజ కూడ అతని రాకకుకాని, అతనికి వండిపెట్టనుకాని ఎలాంటి అభ్యంతరాలు, అయిష్టత కనబరచేదికాదు. ముగ్గురూ సరదాగా గడిపేవాళ్ళు ఆదివారాలను. కాని, అప్పుడప్పుడు వాళ్ళయింటికి వచ్చే నరేజ స్నేహితురాలు మాధవి, శేఖర్‌పట్ల ప్రేమను పెంచుకుంది. ఒకవిధంగా నరేజ ఆమెను ప్రోత్సహించింది కూడా. శేఖర్ సున్నితంగా ఆమె ప్రేమను తిరస్కరించాడు. ఏనాడో చావుబ్రతుకుల మధ్యవున్న అక్కకు యిచ్చిన మాటప్రకారం, మేనకోడలిని తప్ప మరెవరినీ చేసుకోనని స్నేహితుడితో చెప్పాడు. అది విని, రవీంద్ర సంతోషిస్తే, నరేజ అతనిపట్ల క్రోధం, ద్వేషం పెంచుకుంది. మాధవికి పెళ్ళయి, అత్తవారింటికి వెళ్ళినా, అతనిపట్ల ఏర్పడ్డ కోపం తగ్గలేదామెకు.

* * *

శేఖర్ పెళ్లికి రమ్మని బ్రతిమాలాడాడు రవీంద్ర, నరేజను. వెళ్ళలేదామె. అతని భార్య కాపురానికి వచ్చిందని, ఆ నూతనదంపతులను ఇంటికి అహ్వానించాలని భర్త తహతహలాడుతున్నా కిమ్మనలేదు నరేజ. ఆమె అయిష్టతను గ్రహించి, ఆ ప్రస్తావనే ఎత్తలేదు రవీంద్ర. స్నేహితుడితో బయటేగడపడం అలవాటుచేసుకున్నాడు. కనీసం ఒక్కమారు వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళి, మర్యాదకోసమైనా, శేఖర్‌భార్యను పలకరించిరమ్మని బ్రతిమాలగా, ఆరోజే వెళ్ళివచ్చింది నరేజ. ఆమెకు పద్మిని అస్సలు నచ్చలేదు. ఆమెతో పరిచయం, స్నేహం తనస్థాయికి లోపమనుకుంది. భర్త మెప్పుకోసం ఆ పల్లెటూరి పడతితో స్నేహం భరించలేననుకుంది. ఆమెను అల్లంతదూరాన వుంచింది. మాటవరసకైనా, ఆమెను తమయింటికి అహ్వానించలేదు.!

వ్యక్తుల వేషభాషలను బట్టి, హెూదాను బట్టి వాళ్ళ ప్రవర్తన సంస్కారయుతంగా వుంటుందని అనుకోడానికి లేదు. అలాగే పల్లెటూరి వారు సంస్కార హీనులు, పట్టణవాసులు సంస్కారవంతులని అనుకోవడమూ పొరపాటే. సంస్కారమనేది మనుషుల మనసునుబట్టే వుంటుంది!

* * *

"నరూ!" అన్న భర్తపిలుపుతో ఉలిక్కిపడింది నరేజ. మేల్‌నర్స్ వెంటరాగా, తనకోసం వచ్చిన అతన్ని చూస్తుంటే, ఆమెకళ్ళు నీటితో నిండిపోయాయి. భార్యగా అతని అభిప్రాయాలను, అభిమతాలను మన్నించి అనుసరించకున్నా ఏనాడూ తనను పరుషంగా చిన్నమాట కూడా అనని అతని సభ్యత, సంస్కారాలముందు ఆమె తలవంచింది. పశ్చాత్తాపంతో క్రుంగిపోయింది.

"నీకు యిష్టంలేకుంటె, డాక్టరుగారిని అడిగి, మనవాళ్లు ఎవరైనా వచ్చేవరకు యిక్కడే వుందాం. శేఖర్‌కు నేనెలానో నర్దిచెప్తాను" అంటున్న భర్తతో "అందుకు కాదండీ... ఆ దంపతులవల్ల నా ప్రవర్తన, మీరు చెప్తున్నా వినిపించుకోని నా అజ్ఞానం, మొండితనం తలవుకొన్తుంటే, కన్నీరాగడంలేదు. ఇన్నాళ్ళూ పద్మినిని దూరంచేసుకున్నాను, నా అజ్ఞానంతో, అపోహలతో. రేపు వాళ్ళయింటికే వెళ్దామండీ. నేను ఆమెను చూచి నేర్చుకోవలసినది చాలావుంది." అంది అదుర్దాగా—భర్త యింకా తనని అపార్థం చేసుకుంటాడేమోనని.

భార్యలో వచ్చిన మార్పుకు సంతోషించాడు రవీంద్ర. "గతాన్ని తలచుకొని మనస్సు పాడుచేసుకోకు నరూ!" అని, ఆమె కన్నీటిని తన చేతివ్రేళ్ళకొనలతో తుడిచి, వెళ్ళాడు రవీంద్ర.

నిద్రపోవాలని ఎంత ప్రయత్నించినా, కంటిమీదకు కునుకురాలేదు నరేజకు.

ఆత్మవిమర్శ బయలుదేరింది ఆమెలో.

"తను స్నేహితురాళ్లని గర్వంగా చెప్పుకుంటున్న రమ్య, భవ్య, రమ, లత మొదలైనవారంతా నిజంగా తన స్నేహితులేనా? పదిరోజుల క్రితంవరకు వాళ్ళవెంట క్లబ్బులకు, సినిమాలకు, షికార్లకు తెగ తిరిగింది ఆఫీసరుభార్యగా, తనకున్న హెూదాను నల్గురిలో ప్రదర్శించుకోవాలనే ఉబలాటం, అతిశయం, తనను కుదురుగా యింటిదగ్గర వుండనీయలేదు. అధునాతనంగా, నవనాగరికంగా కనిపించిన వాళ్ళతో పరిచయం, స్నేహం పెంచుకుంది. వాళ్ళకోసం, వాళ్ళకు కంపెనీ యివ్వడంకోసం భర్తనుకూడా ఖాతరుచేయక, పట్టించుకొని రోజులుకూడా వున్నాయి. కాని, యాక్సిడెంట్‌లో దెబ్బలుతగిలి, హాస్పటల్‌లో అడ్మిట్ అయ్యానని తెలిసీ, వాళ్ళు తనకోసం యేంచేశారు? మొక్కుబడిగా ఒకేఒక్కమారు వచ్చి, చూచి వెళ్లారు. అప్పుడైనా తనతో ఎంతసేపు గడిపారు? పట్టుమని పావుగంట కూడా కూర్చోలేదు. ఏదో ముళ్ళమీద కూర్చునట్లే ఫీలయ్యారు ఆకాస్త సేపట్లో. తనబాగోగుల గూర్చి చిన్నమాటైనా మాట్లాడలేదు ఆ సమయంలోనైనా. రిలీజైన క్రొత్తసినిమాలు, మార్కెట్లోకి వచ్చిన క్రొత్త పత్రికలు, చీరలగురించీ మాట్లాడారు. వెళ్తూ—వెళ్తూ—"నీవు మరలాలేచి మాతో తిరగాలంటే, ఎంతలేదన్నా కనీసం ఓ నెలైనా పడుతుంది" అన్నారేకాని, మళ్లీ తొంగిచూడలేదు. అలాంటివాళ్ళముందు తనపరువు, ప్రతిష్ఠ నిలబెట్టుకోవడం కోసం మంచిగంధంలాంటి పద్మినిని అల్లంతదూరాన వుంచింది. ఐనా, తన సహజగుణంతో, యీ పదిరోజులుగా బాధాతప్తహృదయాలకు, స్నేహపూర్వకంగా సేవలు అందిస్తోంది. అంతటితో సరిపెట్టుకోక, తమను పూర్తిగా బాగయ్యేవరకూ తమయింటికే ఆదరపూర్వకంగా అహ్వానిస్తోంది. ఈ ప్రమాదం జరగడం ఒకందుకు మంచిదే అయింది. సహజస్వరూపాలు, స్వభావాలు బయటపడ్డాయి. ఈ సంఘటనే జరగకుంటే, ఈ జన్మలో తను భర్తకు అత్యంత ప్రియస్నేహితుడైన శేఖర్‌ను, అతని భార్య పద్మినిని సహృదయంతో ఆదరించగల్గేదికాదు. వారి విలువను అర్థంచేసుకోనేదికాదు. ఈ యాక్సిడెంట్ తనకు కనువిప్పు కల్గించింది." అని అనుకుంటూ నిద్రలోకి జారుకుంది—నరేజ. ○